

Notat

Oppdragsgiver: **Alver kommune**

Oppdragsnr.: **52200320** Dokumentnr.: **01**

Til: Vestland Fylkeskommune

Fra: Norconsult v/EirikThorsen

Dato 2022-09-05

► Knarvik Kvassnesstemma - Vurdering av fisk i utløpselv mot sjø

Bakgrunn

I forbindelse med områdeplan for Knarvik Sentrum, er det planlagt å overføre Loneelva, som i dag går i kulvert gjennom sentrum, til Kvassnesstemma. Dette hovedtiltaket er tidligere omsøkt og hvor det er gitt vedtak for dette. Det vil være en større vannmengde som skal håndteres i forbindelse med overføringen, men selve konsekvensvurderingen knyttet til overføringen er håndtert tidligere. Det henvises til hydrologirapport som var utarbeidet ved hovedtiltak, R-007 «Hydrologiske konsekvenser av en overføring av Loneelva til Kvassnesstemma», datert 21.06.2017 utarbeidet av Norconsult. Knyttet til omlegging av Loneelva, var det også utarbeidet en miljøutredning dokumentert i egen rapport, R-006 «Virksomheter på akvatisk miljø ved overføring av Loneelva til Kvassnesstemma», datert 30.06.2017 utarbeidet av Norconsult.

Planlagte tiltak

Når Loneelva overføres til Kvassnesstemma, vil det bli vesentlig større vannmengde som skal håndteres. Med referanse til rapport R-007 «Hydrologiske konsekvenser av en overføring av Loneelva til Kvassnesstemma». Loneelva ved kulvertinnløpet har i dag et nedbørfelt på 0,955 km² og en beregnet middelvannføring på 59 l/s. Kvassnesstemma har et nedbørfelt på 0,38 km² og en beregnet middelvannføring på 23 l/s. En overføring av Loneelva til Kvassnesstemma vil dermed øke vanntilførselen til Kvassnesstemma betydelig, sammenlignet med dagens situasjon. Dette hovedtiltaket er omsøkt tidligere. Kvassnesstemma er oppdemmet med en betongsperrerdam i sør. Det presiseres at det ikke er planlagt tiltak for sperredammen. I dag ligger det et DN600 mm betongrør som fører elven under eksisterende gangveg. Dette punktet vil bli en flaskehals og røret har for liten kapasitet når Loneelva legges om. Som et nødvendig tiltak planlegges det å få lagt ned nytt betongrør i dimensjon DN1600 mm, for å ivareta tilstrekkelig kapasitet ved omlegging av Loneelva.

Status for fisk i vassdraget

Norconsult v/Eirik Thorsen befarte Lona og Loneelva samt Kvassnesstemma i 2017 for å innhente kunnskap om eventuelle forekomster av fisk i vassdragene. Det vises her til R-006 – *Virksomheter for akvatisk miljø ved overføring av Loneelva til Kvassnesstemma*. Det ble da registrert ørret i Lona og Loneelva samt ørret og gullvederbuk i Kvassnesstemma. Utløpsbekken fra Kvassnesstemma til sjø var ikke del av planområdet og ble derfor ikke undersøkt.

Det er ingen utfyllende informasjon å finne om status for fisk i nasjonale databaser som artsdatabanken (www.artsdatabanken.no) eller Miljødirektoratets naturbase (www.naturbase.no).

Før overføringen av Loneelva til Kvassnesstemma var middelvannføringen i vassdraget ut av Kvassnesstemma på ca. 23 l/s. Dette er svært lite, og vassdraget gikk trolig til tider nærmest tørt. Etter overføringen av Loneelva har middelvannføringen økt til ca. 82 l/s og det er grunn til å tro at vassdraget nå vil være velegnet for sjøørret. Norconsult kjenner ikke til om det finnes vandringshindre eller vandringsbarrierer i den om lag 150 meter lange utløpsbekken, men ut ifra høydekurvene i vassdraget ser det ikke slik ut.

Figur 1: Kvassnesstemma skal ha vannstand på kote 26,7, mens ekvidistansen på kartet er 1 meter. Ingen større fall synes på kartet og fisk kan trolig gå uhindret opp til dammen. Gangveien krysser bekken i øvre deler. Kilde: www.finn.no

Selve dammen i Kvassnesstemma utgjør imidlertid en endelig vandringsbarriere for oppvandrende fisk.

Oppsummering

Norconsult vurderer det som sannsynlig at sjørret kan utnytte den lille bekken fra sjøen og opp til Kvassnesstemma etter overføring av Lonelva. I tillegg vil ørret fra Kvassnesstemma slippe seg ned over dammen og tilføre dette lille vassdraget fisk ovenfra. Ved utskifting av betongrør under gangveien er det viktig at det nye røret legges slik at fisk ikke hindres i videre oppgang. Det betyr at nedre del av røret må være dykket i begge ender og at fallet i røret ikke bør overstige 5 grader uten ytterligere tiltak for å fremme oppgang av fisk. Norconsult kjenner som nevnt ikke til bekkestrekningens beskaffenhet med tanke på substrat eller lignende, derfor vet vi heller ikke hvor egnede gyteområder befinner seg. I og med at vassdraget ikke tilføres noen masser fra oppstrøms dammen i Kvassnesstemma kan vi likevel anta at mye fint substrat er vasket bort i ulike flomperioder. Dersom tiltaket medfører noe tilførsel av noe fint substrat til vassdraget vurderer vi derfor at det kan aksepteres, så sant ikke tiltaket utføres i gytetiden eller mens eggene ligger i grusen, det vil si perioden oktober til april.

A01	2022-08-29	Kvassnesstemma - Vurdering av fisk i utløpselv mot sjø	Eirik Bjerke Thorsen	Nils-Jarle Kvam	Nils-Jarle Kvam
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Figur 2: Dammen i Kvassnesstemma utgjør en endelig vandringsbarriere.

Figur 3: Fra bekken nedstrøms dammen. Her er det variert substrat og fine oppvekstområder for ørret.